

19. 3. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Od dohody o vině a trestu může obviněný odstoupit

Dnes představný nález Ústavního soudu (sp. zn. I. ÚS 1860/19 ze dne 4. 2. 2020) se týká trestního práva, konkrétně dohody o vině a trestu. Rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech byla schválena dohoda o vině a trestu mezi stěžovateli (obviněnými) a státní zástupkyní. Na základě této dohody byli stěžovatelé uznáni vinnými ze spáchání řady trestných činů a byl jim uložen trest odnětí svobody v trvání pěti let. Stěžovatelé se posléze obrátili na Ústavní soud. Ve svých ústavních stížnostech mj. namítali, že jejich vůle při podpisu dohody nebyla vážná a svobodná, takže nedošlo ke splnění zákonných podmínek pro uzavření dohody.

Stěžovatelé podle svého tvrzení souhlasili s podpisem dohody jen proto, aby byli propuštěni z vazby. Jeden ze stěžovatelů ještě před veřejným zasedáním soudu od dohody písemně odstoupil. Jak již bylo uvedeno výše, dohoda byla přesto schválena.

Ústavní soud si je vědom toho, že právní úprava, jíž se projednávaná věc týká, je relativně nová a dosud nebyla vytvořena navazující judikatura. Proto Ústavní soud požádal o vyjádření též Nejvyšší státní zastupitelství a Nejvyšší soud, jemuž přísluší role sjednotitele judikatury.

Jak Nejvyšší státní zastupitelství, tak i Nejvyšší soud vyjádřily názor, že obviněný může od dohody o vině a trestu odstoupit až do doby, než se soud, který má dohodu schválit, odebere k závěrečné debatě. **Soud v takovém případě nemůže schválit dohodu o vině a trestu a musí věc vrátit státnímu zástupci k došetření podle § 314r odst. 2 trestního řádu.**

Tohoto institutu lze užít i v případech, kdy se obviněný nachází ve vazbě. Nicméně je zde nebezpečí námitky, že dohoda byla uzavřena pod tíhou vazby. Proto musí být vždy postaveno najisto, jaké jsou důvody uzavření této dohody a že si je obviněný vědom z toho plynoucích důsledků, což by se mělo projevit mimo jiné v protokolu z jednání. Jde o to, aby se soud ujistil, že jediným důvodem pro uzavření dohody o vině a trestu není právě snaha obviněného být propuštěn z vazby a že si uvědomuje dopady takového procesního postupu.

Ústavní soud se s těmito právními názory ztotožňuje, považuje je za logické a souladné s kautelami spravedlivého procesu. A to zejména s přihlédnutím k požadavku na „rovnost zbraní“, kdy opačný výklad by dával možnost dispozice s dohodou pouze jedné straně, a to státnímu zástupci.

V konkrétní posuzované věci dospěl Ústavní soud k závěru, že postup okresního soudu byl v rozporu s ústavně konformními požadavky kladenými na postup při uzavírání a schvalování dohody o vině a trestu. Jedná se zejména o nedostatek náležitého zjištění svobodné vůle obviněných při uzavírání dohody a trvání vůle na jejím schválení. **Schválení dohody proti vůli obviněného je zásahem do práva na spravedlivý proces, garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.** Proto Ústavní soud napadený rozsudek Okresního soudu v Karlových Varech zrušil.

Úplné znění citovaného nálezu je k dispozici [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)